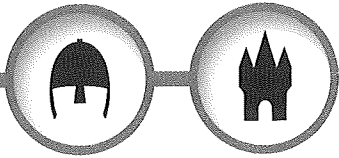

thema 2 – Grote koningen, kleine koningen

🏰 tijd van monniken en ridders 🏰 tijd van steden en staten

Samenvatting

In de tijd van monniken en ridders werd het Frankische Rijk bestuurd met behulp van een leenstelsel met een leenheer en leenmannen.

In de tijd van steden en staten kregen de graven meer macht dan de koning en door huwelijken en erfenissen groeiden de graafschappen.

🏰 les 1 – Frankische koningen

Vanaf het jaar 400 trokken veel volkeren dwars door Europa. Het was de tijd van de volksverhuizingen. In ons land woonden Germaanse stammen als de Saksen, de Friezen en de Franken. Clovis was een Frankische koning, geboren rond 465. Hij maakte een einde aan de chaos tussen de Germaanse stammen door met ze samen te werken. Stammen die niet wilden samenwerken, versloeg hij. Clovis werd christen. Veel onderdanen werden toen ook christen. Door de godsdienst was er minder ruzie en meer saamhorigheid. De nakomelingen van Clovis heetten de Merovingers. Karel Martel en Pippijn de Korte waren ook Frankische koningen. Pippijn liet edelen geld betalen aan de kerk en beschermde de paus tegen vijanden.

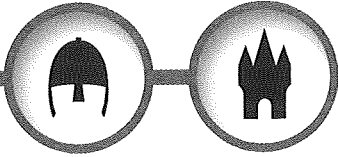
🏰 les 2 – Karel de Grote

De Saksen geloofden in Germaanse goden als Wodan en Donar. De Franken dwongen de Saksen om christen te worden. Karel de Grote was koning van de Franken. Hij woonde in Nijmegen en Aken. De soldaten van Karel waren goed bewapend en veroverden veel land. Karel was bevriend met de paus. Karel was leenheer. Hij verdeelde zijn land onder leenmannen in graafschappen. De leenmannen moesten belasting innen, rechtspreken en grenzen verdedigen. Met dit leenstelsel had Karel controle over zijn grote rijk. Na zijn dood kreeg zijn zoon het rijk, daarna de drie kleinzonen van Karel. De leenheren maakten het leenmanschap erfelijk, zodat hun zonen het land erfden. Het rijk viel toen uiteen in graafschappen. De graven werden steeds machtiger.

>

thema 2 – Grote koningen, kleine koningen

🏰 tijd van monniken en ridders 🏰 tijd van steden en staten

Samenvatting

🏰 les 3 – Held of vijand?

Het leenstelsel was nog in gebruik. Floris V was een belangrijk man: graaf van Holland en Zeeland en leenman van de Duitse koning. Floris woonde in kasteel Huis ten Haghe. De Ridderzaal was de feestzaal. Huis ten Haghe is nu het Binnenhof, waar de Nederlandse regering zit. De Ridderzaal wordt nog gebruikt op Prinsjesdag. Floris V gaf de boeren veel rechten en kreeg daardoor ruzie met zijn leenmannen. De edelen noemden hem 'der keerlen god' (de god van de boeren). De edelen werden woest toen Floris hulp aan de Franse koning vroeg. Frankrijk was namelijk de vijand. Floris V werd vermoord.

🏰 les 4 – Het Bourgondische Rijk

Omdat er rond 1385 geen koning was, hoorde het land steeds weer bij een ander koninkrijk. Door huwelijkspolitiek erfden de kinderen van de graven graafschappen van hun vader. Die grond werd dan samengevoegd. Door een dubbel huwelijk in graafschap Holland hoorde Holland ook bij Bourgondië. Een belangrijke man was Filips de Goede, hertog van Bourgondië. Hij veranderde het bestuur in een centraal bestuur. Elke graafschap had zijn eigen Staten. De Staten waren een groepje belangrijke mensen. De Staten-Generaal werden bijeengeroepen als Filips advies wilde en vooral als hij geld nodig had. Filips hield ook van luxe. Aan het hof van Bourgondië werd veel gedanst, muziek gemaakt en toneelgespeeld.

420 – 750 volksverhuizingen

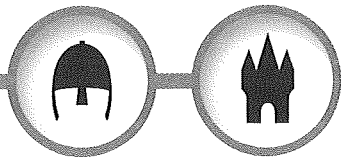
⋮ 800 Karel de Grote
⋮ tot keizer gekroond

⋮ 1296 Floris V wordt vermoord

⋮
500

⋮
1000

⋮
1500

Begrippen

🏰 les 1 – Frankische koningen

de volksverhuizing
Bij een volksverhuizing trekt een volk naar een ander woongebied.

Clovis
Clovis was de Frankische koning die zich tot het christendom bekeerde.

de Merovingers
De Merovingers waren de nakomelingen van koning Clovis. Zij leidden het Frankische Rijk.

Karel de Grote
Karel de Grote was een keizer die het Frankische Rijk groot maakte en het leenstelsel invoerde.

de paus
De paus is de hoogste baas van de katholieke kerk.

het Karolingische koningshuis
Het Karolingische koningshuis waren de koningen uit één familie die het Frankische Rijk leidden.

🏰 les 2 – Karel de Grote

de leenman
Een leenman is iemand die grond van een leenheer bewerkt.

de graafschap
Een graafschap is een gouw (stuk land) van een rijke leenheer, die graaf genoemd werd.

de gouw
Een gouw was een stuk land van een leenheer. Karel de Grote verdeelde Nederland in dertig gouwen.

de leenheer
De leenheer is de eigenaar van een stuk grond dat hij door een ander liet bewerken.

de zendgraaf
De zendgraaf controleerde of de gebieden in het rijk van Karel de Grote goed werden bestuurd.

de rentmeester
Een rentmeester bestuurde het gebied van een graaf, als de graaf zelf weg was.

het leenstelsel
Het leenstelsel is het systeem waarbij leenmannen stukken land van de koning (leenheer) beheren.

🏰 les 3 – Held of vijand?

Floris V
Floris V was graaf van Holland en Zeeland. Hij gaf de boeren meer macht en werd daarom vermoord.

de Ridderzaal
De Ridderzaal is de grote feestzaal van het Binnenhof in Den Haag.

het Binnenhof
Het Binnenhof in Den Haag was het woonpaleis van Floris V. Nu zit daar de Nederlandse regering.

🏰 les 4 – Het Bourgondische Rijk

de huwelijkspolitiek
Bij huwelijkspolitiek regelen graven dat hun kinderen met elkaar trouwen zodat er meer land in hun bezit komt.

het Bourgondische Rijk
Het Bourgondische Rijk was een gebied dat steeds groter werd, vooral door huwelijken.

Filips de Goede
Filips de Goede was de belangrijkste hertog van Bourgondië. Hij zorgde voor een centraal bestuur.

de vierlander
De vierlander was de munt die Filips de Goede liet slaan voor het Bourgondische Rijk.

de Staten
De Staten waren groepjes mensen van een graafschap die advies en geld gaven aan Filips de Goede.

het centraal bestuur
Als een gebied een centraal bestuur heeft, dan wordt daar alles op dezelfde manier geregeld.

de Staten-Generaal
Alle Staten samen waren de Staten-Generaal. Nu zijn het de leden van de Eerste en Tweede Kamer.